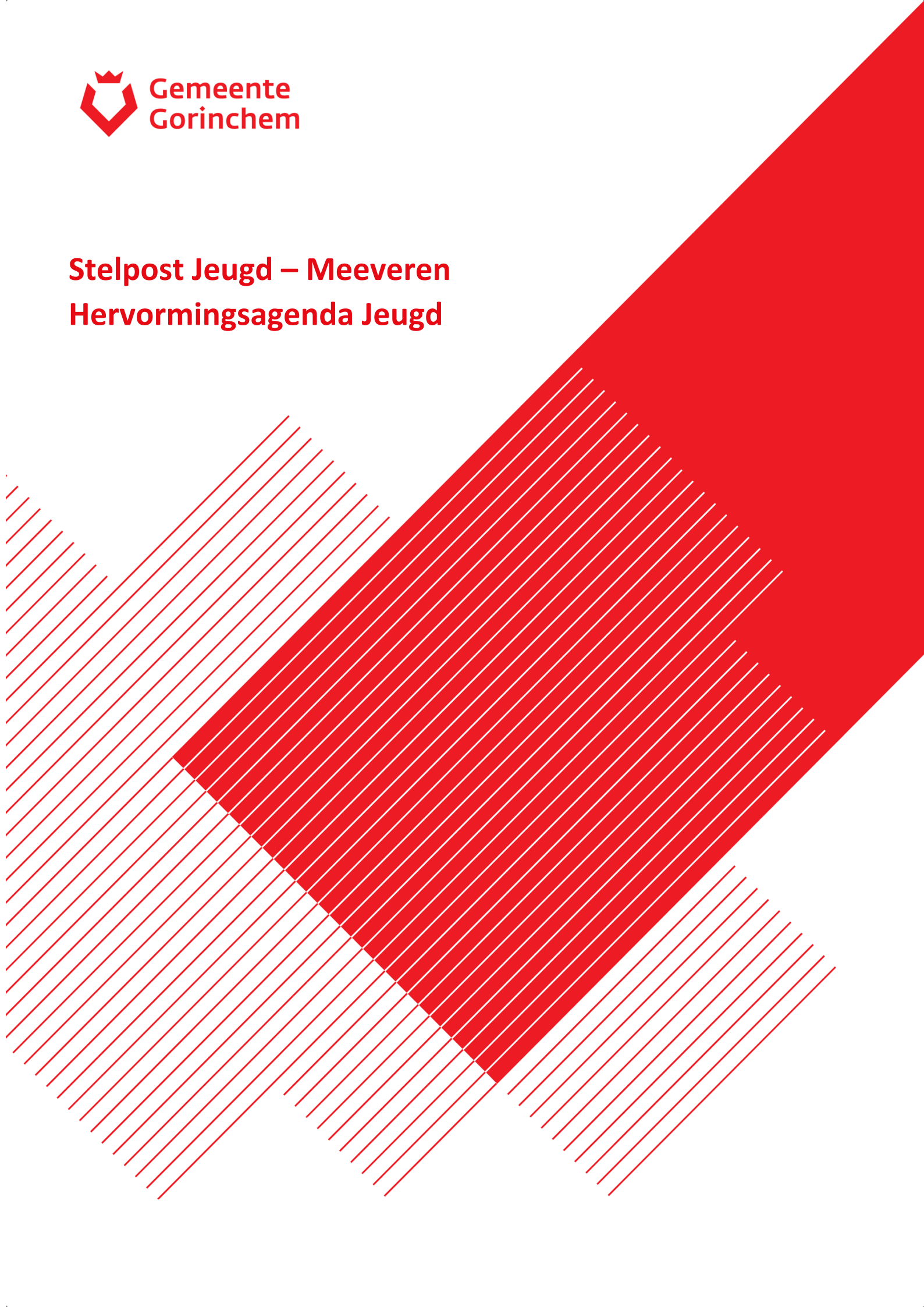

**Gemeente
Gorinchem**

Stelpost Jeugd – Meeveren Hervormingsagenda Jeugd

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding.....	2
1. Financiële impact Hervormingsagenda Jeugd voor Gorinchem	4
2. Maatregelen Hervormingsagenda – aandeel Rijk en Gemeente(n)	7
3. Inhoudelijke maatregelen Hervormingsagenda Jeugd – 2024	8

Inleiding

Stelpost Jeugdzorg – Meeveren Hervormingsagenda Jeugd (HAJ)

Er is een meerjarige stelpost voor Jeugdzorg opgenomen in de begroting van 2024. Dit is een stelpost om mee te veren met (de effecten van) de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Deze maatregelen zouden moeten leiden tot een besparing. Het gaat om het uitvoeren van maatregelen op verschillende niveaus; landelijk, regionaal en lokaal.

Er is de volgende stelpost voor Jeugdzorg in onze begroting van 2024 opgenomen;

Jaar	2024	2025	2026	2027
Stelpost*	€ -310	€ -361	€ -1.844	€ -1.945

*€1.000

2025

In de begroting 2024 was voor het kalenderjaar 2025 initieel een stelpost opgenomen ter hoogte van € -1.490K. Het kabinet Rutte IV heeft in aanvulling op de afspraken van de Hervormingsagenda Jeugd een extra korting van €511 miljoen ingeboekt. Hiervan zou in 2025 al een korting van € 500 miljoen op de algemene uitkering worden geëffectueerd. In de meicirculaire 2024 wordt deze korting van € 500 miljoen in 2025 ongedaan gemaakt. Dit betekent voor Gorinchem voor Jeugdzorg een hogere uitkering van € 1.129. Hierdoor wordt de taakstelling in 2025 bijgesteld van € -1.490K naar € -361K. Dit ligt in de lijn met het besluit dat door de raad op 4 juli 2024 is genomen over de uitkomsten van de meicirculaire 2024.

2026 en verder

De reeks van € 511 miljoen extra korting vanaf 2026 is nu nog wel opgenomen in de gemeentefondsbegroting. Inmiddels is echter duidelijk dat het nieuwe kabinet ook deze korting van € 511 miljoen vanaf 2026 geheel schrapt. In een volgende circulaire verwachten we deze mutatie dan ook terug te zien in de gemeentefondsbegroting. Dit zou betekenen dat we de Raad ook voor die jaren gaan adviseren om de stelpost aan te passen.

Leeswijzer

In deze bijlage nemen we u mee in de volgende onderdelen;

1. Maatregelen Hervormingsagenda Jeugd (HAJ)- Financiële impact Gorinchem

Voor welke bezuinigingen in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd staat de gemeente Gorinchem aan de lat?

We geven een overzicht van de financiële impact van de HAJ voor de gemeente Gorinchem. Zo krijgen we zicht op de opgaven van de HAJ en welke potentiële besparingen we hiermee volgens het Rijk zouden moeten kunnen realiseren.

2. Maatregelen Hervormingsagenda Jeugd (HAJ) – aandeel gemeente en Rijk

Voor welk deel van de besparingen zijn wij als gemeente (lokaal danwel regionaal) verantwoordelijk en voor welk deel is het Rijk (of andere partijen) verantwoordelijk?

We geven een overzicht van het aandeel (van de maatregelen van de HAJ) waar het Rijk dan wel wij als lokale gemeente en/of regiogemeenten gezamenlijk voor verantwoordelijk zijn.

3. Inhoudelijke maatregelen Hervormingsagenda Jeugd – 2024

Hoe werken we aan de Hervormingsagenda Jeugd in 2024?

In hoofdstuk 3 geven we kort een overzicht van de inhoudelijke maatregelen waar reeds uitvoering aan gegeven wordt in 2024 en waarmee we beogen de stelpost van 2024 te behalen.

Voor meer inhoudelijke informatie over (de maatregelen in het kader van) de Hervormingsagenda Jeugd en de lokale vertaling hiervan na 2024, verwijzen we u naar het document *Hervormingsagenda Jeugd – lokale keuzes en prioritering 2024 en 2025* welke toegelicht zal worden tijdens de I&O op 29 augustus 2024.

1. Maatregelen Hervormingsagenda - Financiële impact Gorinchem

Het Rijk heeft gekoppeld aan de Hervormingsagenda Jeugd een meerjarig financieel kader opgesteld. Hierin hebben ze een berekening gemaakt van de financiële impact van de maatregelen op basis van het onderzoek van de commissie Sint. Alle cijfers in dit kader betreffen macrocijfers die gelden voor heel Nederland.

Om een inschatting te maken van de hoogte van de besparingen die elke specifieke gemeente zou moeten realiseren, heeft de VNG in de *Handreiking voor gemeenten bij uitvoering hervormingsagenda*¹ gemeenten geadviseerd om dit te berekenen op basis van het gemeentelijk aandeel in het totale cluster jeugd van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. In de door hen toegevoegde tabel was te lezen dat het aandeel van de gemeente Gorinchem 0,24% besloeg (stand meicirculaire 2023).

Het aandeel van de financiële impact van de Hervormingsagenda Jeugd voor de gemeente Gorinchem is in onderstaande tabel weergegeven.

NB: het meerjarig financieel kader vanuit het Rijk werkt met getallen afgerond op miljoenen. Dit maakt dat we voor Gorinchem een (globale) inschatting hebben gemaakt afgerond op duizendtallen.

¹ [Handreiking voor gemeenten bij uitvoering Hervormingsagenda | VNG](#)

5. Regionale en landelijke inkoop en organisatie (specialistisch)									
5.1 Beperking verwijzingen naar ongecontracteerd aanbod	-118	-59	-118	-118	-118	-118	-118	0	-118
5.2 Regionalisering (B3)	31	<i>nvt</i>	<i>nvt</i>	<i>nvt</i>	<i>nvt</i>	-14	-14	0	-14
5.3 Selectie en contractering	2	0	-149	-190	-173	-175	-175	0	-175
5.4 Tariefdifferentiatie	-29	-34	-38	-41	-58	-58	-58	0	-58
5.5 Standaardisatie uitvoering	-269	0	-269	-538	-538	-538	-538	0	-538
5.6 Vereenvoudigen productcodes	2	0	-14	-17	-17	-17	-17	0	-17
6. Data en Monitoring									
7. Nieuwe financieringssytematiek									
Overig									
3.2 Friciekosten voorkomen en verkorten res. Zorg	55	113	173	144	156	67	0	0	0
Correctie begrotingsstand	-89	-89	-89	-89	-89	-89	-89	0	-89
Kasschuif	67	166	286	-242	-233	-43		0	0
Totale potentiële besparing Gorinchem	-898	-311	-898	-2306	-2441	-2441	-2443	-917	-1579

*alle bedragen x1.000

Volgens het Rijk zouden we als gemeente Gorinchem ongeveer 898K olopend tot ongeveer 2.443K moeten kunnen besparen met bovengenoemde maatregelen. Van de 2.443K is 1.579K potentieel haalbaar bevonden door het Rijk en VNG en is er over 917K nog onzekerheid over de haalbaarheid.

Legenda

De zwart gekleurde maatregelen in bovenstaande tabel zijn de maatregelen waar we als gemeente(n) al mee aan de slag kunnen. De grijze maatregelen zijn maatregelen waar we nu als gemeente(n) nog niet mee aan de slag kunnen. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Maatregelen korte termijn (2024-2025)

De VNG heeft ons als gemeenten geadviseerd (maart 2024) om op drie (van de zeven) thema's uit de Hervormingsagenda te gaan lopen;

1. Stevige lokale teams en toegang
2. Regionalisering
3. Afbouw residentieel

Dit zijn de thema's waar we als gemeente, lokaal of gezamenlijk in de regio, mee aan de slag kunnen en niet afhankelijk zijn van acties van anderen (zoals het Rijk). Voor de andere opgaven uit de Hervormingsagenda Jeugd geldt dat we hierop nog niks kunnen doen als gemeente omdat we moeten wachten op andere partijen (zoals het Rijk).

Er zijn echter ook maatregelen die door andere oorzaken nog niet direct door ons als gemeente(n) opgepakt kunnen worden. Zo kunnen maatregelen gerelateerd aan inkoop (denk aan tariefdifferentiatie, selectie en contractering, vereenvoudigen productcodes) pas opgepakt worden bij nieuwe wijziging-rondes. In 2024 wordt regionaal het huidige inkoopkader jeugdzorg geëvalueerd en wordt het proces gestart om te komen tot een nieuwe inkoop of een verlenging van de huidige inkoop van de jeugdzorg.

2023

Zoals in bovenstaande tabel te zien is, loopt de Hervormingsagenda Jeugd (financieel gezien) al vanaf het jaar 2023. De Hervormingsagenda Jeugd is echter pas in de loop van 2023 opgeleverd en handreikingen voor gemeenten volgden pas eind 2023 en begin 2024 of dienen nog opgeleverd te worden in 2024. Dit heeft gemaakt dat we als gemeente Gorinchem, naast de reeds lopende maatregelen, geen nieuwe maatregelen hebben opgestart in 2023. Het Rijk heeft echter wel de bezuinigingen ingeboekt vanaf 2023. De verwachting is dat de deskundigencommissie hiermee rekening zal gaan houden in haar oordeel en advies begin 2025 rondom compensatie aan gemeenten (over de jaren 2023 en 2024 en vooruitkijkend).

2024

Het Rijk ging er van uit dat we in 2024 ook een besparing van 898K zouden kunnen behalen (net als in 2023). Aangezien het enkel mogelijk lijkt om op drie van de zeven thema's van de Hervormingsagenda te gaan lopen, maar ook aangezien het jaar 2024 al lopend is en de plannen voor nieuwe maatregelen nog gemaakt moeten worden, achten we de door het Rijk beoogde besparing voor 2024 niet realistisch. We hebben daarom voor Gorinchem gekeken naar wat realistisch zou zijn voor 2024 en hebben deze inschatting verwerkt in bovenstaand overzicht. Deze bedragen zijn dus een inschatting vanuit onze gemeente en geen 1-op-1 vertaling van het meerjarig financieel kader vanuit het Rijk.

2025 en verder

We hebben als gemeente tevens twijfels bij de beoogde besparingen zoals het Rijk deze bedacht heeft voor de jaren 2025 en verder. Het is echter lastig om zo ver in de toekomst te kijken en hier wat realisme in aan te brengen. Ook het advies van de deskundigencommissie zal hier invloed op hebben. Om deze reden hebben we voor de jaren 2025 en verder de beoogde besparing zoals berekend door het Rijk in het meerjarig financieel kader, 1-op-1 overgenomen in bovenstaande tabel.

Lokale maatregelen

Er is een overzicht gemaakt van de (mogelijke) lokale (meer concrete) inhoudelijke maatregelen welke we in de gemeente Gorinchem zouden kunnen gaan uitzetten op basis van de zeven genoemde thema's van de Hervormingsagenda Jeugd. Een inhoudelijke uitwerking van deze mogelijke maatregelen en ons advies hierover, is uitgewerkt in het document *Hervormingsagenda Jeugd – lokale keuzes en prioritering 2024 en 2025* en in *Bijlage 3. Totaaloverzicht maatregelen HAJ + advies*, wat aan de Raad wordt gepresenteerd tijdens de I&O van 29 augustus 2024.

Financiële impact HAJ voor Gorinchem versus stelpost HAJ

Als we de financiële impact van de HAJ (dat wat het Rijk meent dat we als gemeente Gorinchem kunnen besparen) afzetten tegen de stelpost voor Jeugdzorg in onze eigen begroting, krijgen we het volgende overzicht;

Jaar	2024	2025	2026	2027
Stelpost Jeugd in eigen begroting	€ -310	€ -361	€ -1844	€ -1945
Beoogde financiële besparing Gorinchem volgens Rijk	€ -311 (Rijk: € -898)	€ -898	€ -2306	€ -2441

NB: de jaren 2026 en 2027 zijn nog met veel onzekerheden omgeven vanwege recente keuzes van het nieuwe kabinet over het structureel schrappen van de extra korting van 511 miljoen die nog niet concreet verwerkt zijn in de gemeentefondsbegroting en vanwege de nog te verwachten uitspraak van de landelijke deskundigencommissie over de vorige jaren (2023 en 2024) en de nog komende jaren (2025-2027).

2. Maatregelen Hervormingsagenda – aandeel Rijk en Gemeente(n)

Als we kijken naar de financiële impact die aan bovengenoemde drie maatregelen verbonden zijn (waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn) ten opzichte van de financiële impact van de maatregelen waar het Rijk in eerste instantie voor verantwoordelijk is, dan zien we deze verantwoordelijkheidsverdeling in percentages (voor 2024 en 2025);

Verantwoordelijke	Besparing (%)
Rijk	49%
Gemeente	51%

In 2026 en verder is de verantwoordelijkheidsverdeling afhankelijk van landelijke ontwikkelingen zoals acties vanuit het Rijk en de VNG die eerst nodig zijn voordat gemeenten kunnen gaan lopen op de andere thema's. Tevens zal het verdere verloop afhankelijk zijn van de uitkomst van de deskundigencommissie, over de inspanningen, realisatie en haalbaarheid ten aanzien van de maatregelen uitgevoerd in de afgelopen periode (2023 en 2024). Dit advies wordt begin 2025 verwacht.

3. Inhoudelijke maatregelen Hervormingsagenda Jeugd – 2024

Vooruitlopend op de vaststelling van de HAJ en het publiceren van de handreikingen, hebben we als gemeente Gorinchem niet stil gezeten en hebben we bepaalde maatregelen al opgestart. In 2024 gaan we hiermee door en trachten we met onderstaande maatregelen de stelpost van 2024 (€ -310) te behalen;

Opgaven HV-agenda - maatregelen commissie Sint	Maatregelen	Start	Beoogde besparing 2024
2. Stevige lokale teams (incl. verbinding aanpalende domeinen)			
Versterken pedagogische basis	Kind aan Huis	Pilot gestart in 2024	PM – Het gaat om 5 gezinnen die andere gezinnen ondersteunen ipv het toekennen van geïndiceerde Jeugdzorg.
Verbinding Jeugdzorg en aanpalende domeinen	Verbeteren verbinding Onderwijs - Jeugdzorg (JHOS -speciaal onderwijs, Vaste schakel)	Gestart in 2017 (Vaste schakel) en in 2022 (JHOS)	Ingestoken als kwalitatieve maatregel.
	Passende (onderwijs en jeugdzorg) voorzieningen voor doelgroep hoogbegaafde jeugdigen	Gestart in 2023 (regionale evaluatie 2024/2025)	Ingestoken als kwalitatieve maatregel.
Stevige lokale teams en toegang	Jeugdhulp naar Voren (JNV)	Gestart in 2022	Eerdere businesscase: € 100.000 Per jaar - structureel
Domeinoverstijgend werken	Doorbraakmethodiek	Pilot gestart in 2022. Doorontwikkeling irt HAJ 2025	PM
Overig	Specifieke uitkering niet-beoogde jeugdzorgkosten vanwege verblijf in gemeente*	2024	Incidenteel, maximaal € 446.000

*Door de wetwijziging woonplaatsbeginsel per 1-1-2022 veranderde de financieringssystematiek en verschoof de verantwoordelijkheid voor een groep jeugdigen naar andere gemeenten. Hierdoor werden sommige gemeenten geconfronteerd met niet-beoogde bekostiging van jeugdhulp met verblijf en de daarmee samenhangende kosten voor een jeugdige. Hiervoor is een specifieke uitkering ingesteld met als doel gemeenten te compenseren voor deze kosten. Het gaat om zorg die geleverd is in 2022 en 2023 met een drempelbedrag van € 250.000.

De gemeente Gorinchem heeft kosten gemaakt welke boven dit drempelbedrag uitkomen (voor 2 jeugdigen die in deze doelgroep vallen). Als gemeente Gorinchem hebben we dus een aanvraag voor deze SPUK ingediend. Na 31 juli 2024 zal een steekproef plaatsvinden onder de aanvragen van gemeenten en zal het Rijk het hiervoor landelijke beschikbare geld (€ 60.000.000) verdelen over de gemeenten die een aanvraag hebben ingediend. Het is dus nog niet zeker welk bedrag we terugkrijgen van het Rijk, maar het zal maximaal € 446.000 zijn.